

СТ А Н О В И Щ Е

От

Доцент доктор Деян Павлов

Преподавател по „Оперно-Симфонично Дирижиране“ в
НМА „Проф. Панчо Владигеров“

За

Дисертационния труд на Диан Бориславов Чобанов

За присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в
професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“,
специалност „Музикознание и музикално изкуство“

Диан Чобанов е роден в Пловдив през 1971. Завършва Музикално Училище „Добрин Петков“ със специалност пиано и от 1990 - 1995 е студент по дирижиране в НМА „Панчо Владигеров“ при проф. Васил Казанджиев и продължава образованието си в Университет за Музикално и Изобразително Изкуство (Виена 1995 – 2001) при проф. Урош Лайович. Посещавал е майсторски клас на сър Колин Дейвис и Фабио Луизи. Творческата му кариера включва професионални оркестри като: Софийска Филхармония, Държавна Опера – Стара Загора, Хърватски Камерен Оркестър – Загреб, Камерен Оркестър Шонбрун – Виена. По настоящем е музикален директор на Държавна Опера – Пловдив и щатен диригент в Хърватска Национална Опера – Загреб. Изнасял е концерти и оперни спектакли в почти всички европейски държави и в цяла България. Преподава дирижиране и оперна практика от 2006г. на всички летни академии на Varna International. 2009 – майсторски клас по дирижиране в Университета Южна Каролина, Колумбия – САЩ и от 2012 получава титлата гост – професор към East China Normal University – Шанхай – Китай. Участвал е в много фестивали и у нас и в чужбина и има богата звукозаписна дейност. Носител на награди от престижни международни конкурси за диригенти, също така и е бил жури на конкурси за диригенти – Загреб – „Лавро фон Матачич“ – 2015, Будапеща –

„Антал Дорати“ – 2018 ,Казахстан – първи международен конкурс за диригенти „Алмати“ – 2019 и Италия – „Lake Como“ 2020г.

Трудът,който Диан Чобанов представя,за защита на степента „Доктор“ е „Подробен анализ и детайлно структуриране архитектурата на музикалната форма при работа на диригента над партитурата“,който се състои от Увод,три глави с примери,изводи и заключения,приноси на дисертационния труд, публикации по темата и литература.

В увода се разкрива целта и методите използвани от диригента при работата му над партитурата.Диан разглежда музиката не само като времеви вектор, но и като съвкупност от вектори,чието взаимодействие организира музикалния процес.В изследването са заложили фундаментални сфери на науката от различни епохи.Пространственият характер на музиката е показан,чрез бинарен многопластов аналитичен метод.Това помага,за създаване на ясни закономерности при структуриране на музикалната материя.

В Първа глава – „Музика и пространственост“ се прави преглед на връзките между музика и архитектура. Той разглежда музиката,като трептяща пластика и звучащ обем, допринасящи,за корелацията – тон – число, звукова и обемна материя. С това се поставят основите на рационално- математическа връзка между музиката и визуалните изкуства.Архитектът Ханс Кайзер демонстрира как пропорциите на древните храмове могат да бъдат преобразени в звуци.Чобанов стига до извода,че е възможно аудио технологиите да доведат до „звучащи обеми“ и „видима музика“.

В глава втора – „Методология на музикален микроанализ“ авторът ни разкрива как чрез бинарната система,основана на двоичния код , подобно на математиката можем да потърсим подобни диади и в музиката(пропоста – рипоста, доминанта – тоника) и по този начин да анализираме градивните елементи от всякакъв мащаб.Оказва се,че можем да модифицираме този начин и да го приложим в музиката.Подобни дуалистични понятия има и във философията и в естетиката.Представителите на Нововиенската школа търсят нови функционални методи на музикалния анализ.Музикалният теоретик Ервин Рац изхожда от функционално интерпретиране на формата,т.е. всеки компонент допринася,за органичността на цялото.Цитирани са и още няколко вида диадични взимовръзки при композиторите от този

период.Диан достига до обобщението за бинарна дедукция и индукция на музикалната материя.

В глава трета на този всеобхватен труд се обръща внимание на прехода в музикалния процес – най – отговорната задача на диригента. Намирането на пропорция между две темпови задания,по принцип е гарант за плавното,логично и овладяно преминаване от един музикален дял в друг. Тук се подчертава,че в музикално – исторически аспект има две основни епохи в дефинирането на темповите означения: преди и след 1815 (разграничителната граница е изобретението на метронома от Мелцел).Това обяснява факта, че нотираната музика при Барока и в голяма степен при Виенската класика,се отличава със традицията на „неизписаното“.Цитират се мнения на известния диригент Харнонкурт и музикологът Брайденщайн. Проследяват се и основните и метрически пропорции наследени от Ренесанса и Барока.Дава се пример,за темпови и пропорционален диригентски анализ на първият финал от операта „Дон Жуан“ на Моцарт.

В Заключението се разкрива приносният характер на труда,който е в представянето и изясняването на редица методи допринасящи за верен прочит и правдиво пресъздаване на музикалните произведения и за разбирането на музиката въобще. Като основа служи бинарният аналитичен метод като универсален подход,който има отношение не само към музикалната конструкция, но и към музикалното съдържание на произведенията.Целта на изследването е да улесни диригентите в „правенето“ на музиката,а именно – изкуството на музикалния преход в услуга на спояване на дяловете и пропорциите в музикалната тъкан.Диригентът според големия педагог Ханс Сваровски-„ трябва да бъде не съавтор, а служител на твореца“.

За мен беше професионално удовлетворение да прочета труда на Диан Чобанов – един от най-изявените български диригенти на своето поколение. Моето мнение е , че дисертацията не само отговаря на изискванията, а ги надхвърля многократно със своята задълбоченост, всеобхватност,оригиналност и обем.Диан е достигнал до изводи,които обединяват музикалното изкуство не само с другите изкуства,а с философията,естетиката, математиката и архитектурата.Това разкрива неговия интелектуален потенциал на всестранно развита личност.Той е

обхванал и използвал огромно количество информация и материали от най-различни области на науката и изкуството.

В заключение декларирам моето категорично становище, че трудът на Диан Чобанов абсолютно заслужава присъждането на научната степен „Доктор“.

04.02.2021г.

доцент доктор ДЕЯН ПАВЛОВ